

İcmal

UGİM-də pedaqoji-metodik işin modernləşdirilməsi

H. İ. Şərifov¹

¹Polis Akademiyası

Nəşr tarixi

Qəbul edilib 1 mart 2018

Dərc olunub: 5 iyun 2018

© 2018 ADBTİA. Bütün hüquqlar qorunur.

Açar sözlər: pedaqoji-metodik təminat, təhsil islahatı, təktəbdənkənar təhsil

Azərbaycan Respublikasının təhsil sistemində əsaslı islahatlar həyata keçirilir. İslahat məktəbdənkənar təhsil müəssisələrindən olan Uşaq –gənclər idman məktəblərini də (UGİM) əhatə edir (4,5). UGİM-də təlim prosesinin səviyyəsini yüksəltməyin yollarından biri də onun pedaqoji-metodik təminatından asılıdır, bunun üçün burada həyata keçirilən işin məzmununu, formasını, texnologiyasını, metod, vasitə və yollarını, idarəetmə sistemini, qiymətləndirmə üsullarını yeniləşdirmək lazımdır (6).

Fəaliyyətin təşkili vəzifələrinə: təlim-məşq prosesinin texniki təminatı; idman məktəbini idarəedənlərin ölkədaxili və xarici ölkələrlə əlaqəsi; reklam və piyar fəaliyyəti; müəssisənin büdcədənkənar idman-fiziki fəaliyyəti və müəssisə rəhbərinin fəaliyyəti aiddir.

Müəyyən olunmuş iş müəssisənin məqsəd və funksiyasına uyğun olaraq nəticənin yaxşılaşdırılmasına xidmət göstərəcəkdir. Əsas məqsəd, funksiyanın təyin edilməsi, funksiya bələdlilik və fəaliyyətin müəssisənin məqsədinə uyğunluğudur.

Təlim fəaliyyəti bloku, yeni istiqamətdə diferensiallaşdırma aparmağı irəli sürür:

- təşkilati fəaliyyət istiqamətli iş;
- təlim-məşq və yarış prosesi fəaliyyət istiqamətli iş;

- sərəştəli idarə edənin fəaliyyət istiqamətli işi;
- nəzarət-fəaliyyət istiqamətli iş.

Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Gələcək hadisələri, prosesləri öncə görmədən, bilmədən məqsədyönlü və səmərəli idarə etmək, həyata keçirmək çətinidir. Ona görə də, pedaqoji planlaşdırmada bu prosesə uyğun gələn çoxsaylı hüquqi-normativ sənədlər yaranır.

Planlaşdırma nəinki pedaqoji hadisələrin inkişafında qeyri-müəyyənliyi lazımi qədər azaltmağa, hətta bugünkü və sabahkı hərəkətlərin ardıcılığını təmin etməyə, eləcə də məktəblilərin təlim prosesinin gedişini qaydaya salmağa imkan verir.

Planlaşdırmada əvvəlcə funksiyalar müəyyənləşdirilir ki, bunlara aşağıdakılar aid edilə bilər:

- istiqamətləndirici funksiya. Bura, planlaşdırma prosesində pedaqoji fəaliyyətin əhəmiyyətinin öyrənilməsi, işin məqsədi, məzmunu, onun konkret istiqamətləri və növlərinin təyini daxildir;
- proqnozlaşdırıcı funksiya. Planın hazırlanmasında pedaqoji fikir formalaşır, pedaqoji sistemin gələcək vəziyyəti layihələşir, onun funksiyalaşmasının və inkişafının nəticələri aydınlaşır;

- koordinasiya və ya təşkilati funksiya. Məşqçi-müəllimlərə səmərəli hərəkətlərin köməyi ilə yoxlama aparmağa və qarşısına qoyduğu məqsədə çatmağa imkan yaradır;

- reproduktiv (əksətmə) funksiya. Kiçik bir fasilədən sonra görülmüş işin məzmun və həcmnin bərpa edilməsini nəzərdə tutur.

Bu fəaliyyətin əsasını modelləşmə təşkil edir, təlim-məşq işinin planı – idman məktəbinin idarəedilməsi prosesinin gələcək vəziyyətinin fraqmentlərindən birinin modelidir.

Planlaşdırmanın uğurlu alınması üçün pedaqoji modelləşdirmənin prinsiplərinə riayət etmək lazımdır. Bunun üçün tərbiyənin sistemlilik, konkretlik, optimallıq, dialoq, fərdilik, elmlilik, fasiləsizlik prinsiplərindən istinad olunur.

Uzun illər bu sahədə olan təcrübəmiz və idman məktəblərinin idarə edilməsinin optimallaşdırılması üzrə apardığınız araşdırma təsdiq edir ki, fərziyyədə irəli sürdüyümüz variant olan idarəetmə sisteminin təşkili modeli rakursundan baxdıqda, təhsil prosesində keyfiyyətin dinamikasının müsbət olduğunu görürük.

Ədəbiyyatlar:

1. Həsənov A.M., Ağayev Ə.Ə. Pedaqogika. Dərslik. Bakı: Nasir, 2007.
2. Kazımov N.M. Tətbiqi pedaqogika. Bakı: Çarşıoğlu, 2010.
3. Kazımov N.M. Məktəb pedaqogikası. Bakı: Çarşıoğlu, 2002.
4. Mehrabov A.O. Müasir təhsilin konseptual problemləri. Bakı: Mütərcim, 2010.
5. Mehrabov A.O. Azərbaycan təhsilinin müasir problemləri. Bakı: Mütərcim, 2007.
6. Mehrabov A.O. Müasir təhsilin metodoloji problemləri. Bakı: Mütərcim, 2012.